

Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders 1997

SZW

28 februari 1997/nr. BZIVOL19716562
Directie Bijstandszaken

De Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid:

Besluit:

§ 1 Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- de minister: de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

- alleenstaande ouder: ongehuwde die de volledige zorg heeft voor een of meer tot zijn last komende kinderen en geen gezamenlijke huishouding voert met een ander; tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad;
- ten laste komend kind: kind in de leeftijd van 0 tot en met einde basisschoolleeftijd voor wie de alleenstaande ouder aanspraak op kinderbijslag op grond van de Algemene Kinderbijslagwet kan maken;

- kinderopvang: het in georganiseerd verband tegen vergoeding verzorgen en opvoeden van kinderen door anderen dan de eigen ouder, pleeg- of stiefouder op uren dat deze zelf hiervoor niet beschikbaar is wegens het verrichten van een van de activiteiten, bedoeld in artikel 2, eerste lid;
- kinderopvangplaats: aanbod van kinderopvang dat voldoet aan de eisen gesteld bij of krachtens het Tijdelijk besluit kwaliteitsregels kinderopvang, waarbij de volgende soorten worden onderscheiden:

- 1° hele-dagopvang: aanbod van kinderopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar gedurende negen of meer aaneengesloten uren per werk- of studiedag;

- 2° halve-dagopvang: aanbod van kinderopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar gedurende minimaal vijf, maar minder dan negen aaneengesloten uren per werk- of studiedag;

- 3° buitenschoolse opvang: aanbod van kinderopvang voor kinderen in de schoolgaande leeftijd gedurende de gehele dag minus de schooltijden en de overblijftijd;

- 4° gastouderopvang: kinderopvang in een gezinssituatie gedurende tenminste vijf uren per week en die betrekking heeft op gelijktijdig ten hoogste vier kinderen;

f. *gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaats:*

- 1° kinderopvangplaats die gemeten naar de stand per 31 december 1995, zoals tot uitdrukking komend in een door het Ministerie van

Volksgezondheid, Welzijn en Sport geaccepteerde 'Financiële verantwoording Stimuleringsmaatregel kinderopvang 1994-1995', extra wordt gecreëerd in 1997, dan wel extra is gecreëerd in 1996 en in 1997 wordt gecontinueerd;

- 2° kinderopvangplaats die vóór 31 december 1995 is gecreëerd, doch die eerst in 1996 en 1997, dan wel in 1997 feitelijk wordt bezet door een ten laste komend kind;

g. *Algemene bijstandswet:* Algemene bijstandswet (Stb. 1995,199), Algemene Bijstandswet (Stb. 1973,395) of de Invoeringswet herinrichting Algemene Bijstandswet (Stb.1995, 200).

§ 2 Subsidie aan de gemeente

Artikel 2

- De minister verleent op aanvraag aan een gemeente subsidie als tegemoetkoming in de door deze in het kalenderjaar 1997 te maken kosten voor het realiseren van nieuwe kinderopvangplaatsen ten behoeve van alleenstaande ouders die als zodanig in dat jaar:

- algemene bijstand ontvangen en: 1° arbeid verrichten; of

- 2° ten aanzien van wie het volgen van scholing of een opleiding noodzakelijk wordt geacht voor de inschakeling in de arbeid; dan wel

- geen algemene bijstand meer ontvangen wegens het verrichten van arbeid, waaronder begrepen deelname aan de Regeling extra werkgelegenheid voor langdurig werklozen 1996, het Tijdelijk besluit subsidiëring experimenten activering van uitkeringsgelden, de Jeugdwerkgarantiewet, het Experiment marktverruiming in de schoonmaakbranche of

de Rijksbijdrageregeling Banenpools, waarbij naar het oordeel van burgemeester en wethouders het bekostigen van de kinderopvang nog steeds noodzakelijk is om die arbeid te kunnen blijven verrichten.

2. Met algemene bijstand, als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, wordt gelijkgesteld een uitkering ingevolge enige sociale zekerheidswet waarvan de hoogte de bijstandsuitkering voor een alleenstaande ouder niet te boven gaat indien naar het oordeel van burgemeester en wethouders het ontbreken van de bekostiging van kinderopvang ten aanzien van de betreffende alleenstaande ouder zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

3. De kosten van kinderopvangplaatsen kunnen ontstaan:

- doordat de gemeente zelf in het treffen van die plaatsen voorziet;
- door het betalen van een vergoeding aan een derde instelling op grond van een schriftelijke overeenkomst, waarbij die derde zich jegens de gemeente verplicht heeft tot het bieden van een of meer kinderopvangplaatsen;
- door het betalen van een vergoeding aan de alleenstaande ouder die met een derde schriftelijk een overeenkomst gesloten heeft, waarbij die derde zich jegens de ouder verplicht heeft tot het bieden van een of meer kinderopvangplaatsen.

4. Geen subsidie wordt verleend ten aanzien van kinderopvangplaatsen die uit anderen hoofde worden vergoed.

Artikel 3

De subsidie voor gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaatsen wordt aan de gemeente verleend onder de voorwaarden dat:

- in de schriftelijke overeenkomst bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdelen b en c, tenminste is vastgelegd het aantal kinderopvangplaatsen als bedoeld in deze regeling, alsmede het tijdstip waarop en de periode gedurende welke deze plaatsen zijn gerealiseerd;

- in de jaarverantwoording van de derde instelling bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, over het jaar

waarin de in de regeling bedoelde plaatsen zijn gerealiseerd tevens de gerealiseerde plaatsen worden verantwoord, de periode gedurende welke deze feitelijk zijn bezet, alsmede het aantal gerealiseerde kinderopvangplaatsen per 31 december 1995 wordt vermeld, en

c. deze jaarverantwoording voorzien is van een verklaring van een registeraccountant of een Accountant-Administratieconsulent ten aanzien van wie bij de inschrijving in het in artikel 36, eerste lid, van de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten bedoelde register een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 36, derde lid, van die wet.

Artikel 4

1. Het voor deze regeling beschikbare budget bedraagt 85 miljoen gulden.
2. De maximale subsidie per gemeente wordt op basis van dat bedrag vastgesteld naar evenredigheid van het aantal alleenstaande ouders, dat volgens de facettencode CBS (per ultimo 1994) in de gemeente woonplaats had en als zodanig algemene bijstand op grond van de Algemene Bijstandswet ontving.
3. Indien een gemeente te kennen geeft het maximum subsidiebedrag dat volgt uit de toepassing van het eerste en tweede lid niet te zullen aanwenden kan de minister voor die gemeente een lager maximum vaststellen, overeenkomstig het door die gemeente aangegeven bedrag.
4. Indien de minister gebruik gemaakt heeft van de bevoegdheid bedoeld in het derde lid kan hij de daardoor resterende subsidie toevoegen aan de gemeenten die meer subsidie hebben aangevraagd dan uit de toepassing van het eerste en tweede lid zou volgen. De toevoeging vindt zo veel mogelijk naar rato van het bepaalde in het tweede lid plaats.
5. Indien de op grond van dit artikel berekende aantallen of bedragen niet op een geheel getal uitkomen, worden die op een door de minister te bepalen wijze afgerond op een geheel getal.

Artikel 5

1. Met inachtneming van de artikelen 2 en 3 bedraagt de subsidie per gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaats op alle werk- of studiedagen van de week: f 18.000 voor het gehele kalenderjaar vermenigvuldigd met de in het tweede lid omschreven omrekenfactor.

2. De omrekenfactor bedraagt bij:
 - a. hele-dagopvang: 1;
 - b. halve-dagopvang: 0,66;
 - c. buitenschoolse opvang: 0,66;
 - d. gastouderopvang: 0,4.
3. De subsidie wordt naar evenredigheid verlaagd, indien:
 - a. de kinderopvangplaats, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, b of c, niet op alle werk- of studiedagen van de week wordt gerealiseerd of slechts gedurende een gedeelte van het kalenderjaar; of
 - b. de kinderopvangplaats, bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, slechts gedurende een gedeelte van het kalenderjaar wordt gerealiseerd.
4. De na toepassing van de leden 1, 2 en 3 berekende subsidie wordt verlaagd indien de gemiddelde feitelijke bezetting van de gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaatsen over 1997, lager is dan 75%. Voorzover deze gemiddelde bezetting, beneden de 75% blijft, wordt het verschil in procentpunten vermenigvuldigd met 1,33 en vervolgens in mindering gebracht op de subsidie.

Artikel 6

1. Burgemeester en wethouders dienen hun aanvraag in vóór 1 juni 1997.
2. Bij de aanvraag wordt in elk geval opgave gedaan van het aantal nieuwe kinderopvangplaatsen dat burgemeester en wethouders voornemens zijn in 1997 te realiseren op jaarbasis en de in 1996 gerealiseerde kinderopvangplaatsen die zij voornemens zijn in 1997 te continueren. Deze opgave wordt ingericht volgens het bij deze regeling behorende model.3. Op de aanvraag wordt ten aanzien van elke gemeente tenminste één kinderopvangplaats toegewezen.

Artikel 7

1. De minister stelt de subsidie vast binnen 12 maanden na ontvangst van de jaaropgave bedoeld in artikel 11, eerste lid.
2. Indien de jaaropgave niet tijdig is ontvangen, dan wel niet is voorzien van de verklaring, bedoeld in artikel 11, eerste lid, kan de minister de bijdrage ambtshalve vaststellen.

§ 3 Bevoorschotting

Artikel 8

De minister betaalt op of omstreeks:

- a. 1 maart 1997 aan alle gemeenten een voorschot van 50% van de maxi-

male subsidie bedoeld in artikel 4, tweede lid;

- b. 1 oktober 1997 aan alle gemeenten die een aanvraag hebben ingediend een voorschot tot ten hoogste 80% van het bedrag dat op de aanvraag is toegekend.

§ 4 Administratieve verplichtingen

Artikel 9

1. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat de administratie voor de uitvoering van deze regeling zodanig wordt ingericht, dat alle van belang zijnde vastleggingen en bewijsstukken ten behoeve van het besluitvormings-, uitvoerings-, controle- en verantwoordingsproces zichtbaar en controleerbaar zijn vastgelegd.
2. De administratie van de gemeente bevat in elk geval een overzicht waaruit kan worden afgeleid:
 - a. welke alleenstaande ouders gebruik hebben gemaakt van de feitelijk gerealiseerde kinderopvangplaatsen
 - b. het aantal feitelijk gerealiseerde kinderopvangplaatsen ultimo 1995 en gedurende 1997, alsmede de periode in 1997, waarin de gerealiseerde kinderopvangplaatsen ook daadwerkelijk bezet zijn geweest;
 - c. de soort opvangplaats.

Artikel 10

1. Het toezicht op de uitvoering van deze regeling berust bij de minister.
2. Burgemeester en wethouders verstrekken desgevraagd aan de minister kosteloos alle inlichtingen, die hij voor het toezicht op de uitvoering en de beleidsvorming met betrekking tot deze regeling nodig heeft en verlenen hem inzage in de administratie.

Artikel 11

1. Burgemeester en wethouders doen voor 20 september 1998 aan de minister opgave van het aantal feitelijk gerealiseerde nieuwe kinderopvangplaatsen, de feitelijke bezetting van die plaatsen door ten laste komende kinderen, alsmede de soort opvangplaatsen. Deze jaaropgave is ingericht overeenkomstig het bij deze regeling behorende model en is voorzien van een verklaring van een deskundige, belast met de in artikel 213 van de Gemeentewet voor geschreven controle omtrent de juistheid van gegevens.
2. De verklaring dat aan de voorwaarden van deze regeling is voldaan, is gebaseerd op een controle die is uitge-

voerd overeenkomstig algemene uitgangspunten. Deze verklaring is ingericht overeenkomstig het bij deze regeling behorende model, inclusief de bijbehorende aandachtspuntenlijst. 3. Indien de jaarverantwoording van de derde instelling bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b, wordt gecontroleerd door een ander dan de accountant bedoeld in het eerste lid, kan de accountant van de gemeente bij de controle van de opgave, indien dit naar zijn oordeel doelmatig is, gebruik maken van de controle die de registeraccountant of de Accountant-Administratieconsulent uitvoert in het kader van de jaarverantwoording van de derde instelling bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b.

§ 5 Intrekking van de toekenning en terugvordering

Artikel 12

De minister kan een besluit tot toekenning van subsidie geheel of gedeeltelijk intrekken en een reeds uitbetaalde subsidie of voorschot terugvorderen, indien:

- a. niet is voldaan aan het bepaalde in paragraaf 2 of 4;
- b. de gemeente onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt.

§ 6 Slotbepalingen

Artikel 13

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 1997.

Artikel 14

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders 1997.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*'s-Gravenhage, 28 februari 1997.
De Minister voornoemd,
A.P.W. Melkert.*

Toelichting

Algemeen

1. Inleiding

Het is noodzakelijk de 'Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders' voor het jaar 1997 opnieuw vast te stellen daar voortzetting nu aan de orde is. De regeling zoals voor het eerst gepubliceerd op 27.2.96 had een werking over het jaar 1996. Hieronder wordt uiteengezet wat de voorgeschiedenis is van deze regeling, wat de doelstelling is van deze regeling, en welke verschillen er zijn tussen de regeling in 1996 en de wijze waarop de voortzetting nu plaats vindt in 1997. Tenslotte komen nog aan de orde de bekostigingswijze en het toezicht. Tevens is in een enkel geval de artikelsgewijze toelichting aangepast met het oog op verduidelijking ten opzichte van 1996. Bij deze regeling zal ook een model jaaropgave en model accountantsverklaring worden gepubliceerd.

2. Voorgeschiedenis

Vorig jaar is de 'Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders' voor het eerst tot stand gekomen. De regeling was een van de activiteiten die in het kader van de kabinetsnota 'De andere kant van Nederland' is gestart. De bedoeling is ten behoeve van de preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting structureel 85 miljoen gulden ten laste van de bijstandsuitgaven te boeken teneinde de kinderopvangcapaciteit voor alleenstaande ouders in de bijstand te vergroten.

Op 27 februari 1996 kon de regeling in de Staatscourant worden gepubliceerd (Stcrt. 43). Op 10 juni 1996 is de regeling op enkele punten gewijzigd, waarover hieronder meer (Stcrt. 112 en 126). Tenslotte kon in Staatscourant 248 de bijbehorende modellen voor de jaaropgave worden gepubliceerd.

Blijkens het aantal aanvragen (circa 525) hebben de gemeenten de intentie om aan de slag te gaan met de nieuwe subsidiemogelijkheid. Er werd in 1996 voor ruim 74,3 miljoen gulden aan subsidie aangevraagd. Dat gemeenten aan de slag zijn gegaan met de nieuwe regeling bleek tevens uit andere signalen: Uit brieven en telefonische vragen bleek dat veel gemeenten meedenken

en wensen hebben ten aanzien van de vormgeving van de regeling. Ook toonden kinderopvanginstellingen interesse. Via het ministerie van VWS zijn de teksten van de regeling ook onder deze instellingen verspreid. Tenslotte heeft voorlichting over de regeling plaatsgevonden via publicaties van het ministerie SZW, is de tekst van de regeling opgenomen in de VOG databank en heeft de VNG-ledenbrief aandacht aan de regeling besteedt.

3. Hoofdlijnen regeling

Doel regeling

Het doel van de regeling is om gemeenten de mogelijkheid te bieden kinderopvangcapaciteit in te kopen bij derden danwel zelf daarin te voorzien.

De doelstelling van de regeling is om eventuele belemmeringen weg te nemen bij alleenstaande ouders ten aanzien van de uitstroom naar werk of scholing, door middel van het bieden van kinderopvang. Wat betreft scholing gaat het dan om de opleidings- of scholingsfase die aan de uitstroom vooraf gaat. Het kan dus voorkomen dat een persoon gedurende de hele trajectbemiddelingsfase gebruik maakt van deze kinderopvang. Omdat veel gemeenten de vraag hebben gesteld of er een begrenzing is aan de periode waarvan de alleenstaande ouder na uitstroom gebruik maakt van de subsidiemogelijkheid wordt hier nog eens extra benadrukt dat gelet op het maatschappelijk belang, het de gemeente vrij is om hier zelf een modus in te vinden. Indien iemand uitstroomt naar betaald werk is het mogelijk de kinderopvangsubsidie te handhaven. Hoe lang deze periode kan zijn is bijvoorbeeld afhankelijk van de totale vraag van alleenstaande ouders binnen de gemeente en het aanbod wat de gemeente weet te realiseren. Ook is het de gemeente vrij om te bepalen of een eigen ouderbijdrage geheven wordt of niet. Gebleken is dat gemeenten hier verschillende benaderingen voor gekozen hebben. Bedoeld is echter dat de uitstroom naar werk dat op of rond het minimumniveau wordt beloond, of de uitstroom naar scholing voor degenen die in een uitkeringssituatie verkeert, niet wordt belemmerd door het heffen van een eigen bijdrage.

Doelgroep regeling

De doelgroep aan wie de kinderopvang ten gunste kan komen zijn de alleenstaande ouders die bijstand ontvangen en arbeid verrichten of voor wie het volgen van scholing of opleiding noodzakelijk wordt geacht voor inschakeling in de arbeid, danwel alleenstaande ouders die geen bijstand meer ontvangen omdat zij zijn uitgestroomd naar regulier of additioneel werk. Onder additioneel werk wordt verstaan een aanstelling in het kader van de 'Regeling extra werkgelegenheid voor langdurig werklozen 1996', het Tijdelijk besluit subsidiëring experimenten activering van uitkeringsgelden, De Jeugdwerkgarantiewet, het Experiment marktverruiming in de schoonmaakbranche of de Rijksbijdrageregeling Banenpools. Uitkeringsgerechtigden die in het kader van het experimenteerartikel Abw arbeid of scholing gaan verrichten behoren echter niet tot de doelgroep.

Er is sprake van een hardheidsclausule: Het kan voorkomen dat personen met een andere sociale zekerheidsuitkering zich bij de sociale dienst melden om in aanmerking te komen voor een kinderopvangplaats in verband met de uitstroom naar scholing of werk. Als dit een uitkering is zoals bijvoorbeeld de Werkloosheidswet, Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Algemene Nabestaandenwet, de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, is het voor de sociale dienst mogelijk om zo iemand ook een kinderopvangplaats in het kader van deze regeling te bieden. Wel moet gekeken worden naar de individuele situatie van die persoon. Zie verder de toelichting bij artikel 2 betreffende deze hardheidsclausule.

Verdringing

De tekorten aan kinderopvang met name voor de doelgroep alleenstaande ouders in de bijstand en specifiek voor buitenschoolse opvang zijn nog steeds een feit. Uit onderzoek is gebleken dat ultimo 1995 slechts circa 5% van de capaciteit van de tot dan toe bestaande kinderopvangvoorzieningen in Nederland in gebruik was door kinderen van alleenstaande ouders met een inkomen op bijstandsniveau. Het aantal kinderen dat van deze capaciteit gebruik maakt is een kleine 6600. Op dit moment zijn nog geen erva-

ringsgegevens van de effecten van de 'Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders' bekend. Het hierboven aangehaalde onderzoek zal in 1997 herhaald worden en daarmee ook in beeld brengen in hoeverre aan de doelstelling van deze regeling (extra plaatsen bovenop de huidige capaciteit bestemd voor de in de regeling genoemde doelgroep), is voldaan c.q. dat geen verdringing van de huidige capaciteit heeft plaatsgevonden.

Vastgesteld moet kunnen worden of de gerealiseerde kinderopvang in het kader van deze regeling geen kinderopvang heeft vervangen die uit hoofde van bestaande bekostigingsregelingen reeds werd gefinancierd en voorheen ten goede kwam aan andere ouders. Niet bedoeld worden hier bedrijfsplaatsen alsmede plaatsen die voorheen in het kader van de VWS-stimuleringsmaatregel gerealiseerd waren, maar nog nooit bezet waren. Deze plaatsen tellen niet mee bij de bepaling of het gaat om extra te realiseren capaciteit. De vaststelling van de verdringing zal gebeuren door het totaal van gerealiseerde plaatsen die extra worden gecreëerd in 1997, danwel extra zijn gecreëerd in 1996 en die in 1997 worden gecontinueerd, te vergelijken met de ultimostand 1995 van de per 1 januari naar het Gemeentefonds overgehevelde stimuleringsregeling van VWS.

Tijdelijk karakter van de regeling

Deze tijdelijke regeling is voor het jaar 1997 bestemd, vooruitlopend op een structurele regeling. Om het mogelijk te maken dat de gemeenten evenals vorig jaar over het jaarlijkse budget van f 85 miljoen voor kinderopvang kunnen beschikken is besloten om deze regeling wederom vorm te geven als tijdelijke subsidieregeling op de SZW-begroting. Voor de toekomst wordt er een structurele regeling in het leven geroepen. Hiermee zal ook de financiering van een maximaal budget van f 85 miljoen per jaar worden vastgelegd. Het is de bedoeling de structurele regeling zo mogelijk te doen gelden vanaf 1 januari 1998. Voordat de regeling een wettelijke basis zal krijgen zal ernaar gestreefd worden om de werking van de regeling worden geëvalueerd opdat de goede ervaringen van de voorliggende periode opgenomen kan worden in deze structurele regeling. Het ligt in de

bedoeling om de wettelijke basis te vinden in de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW). Indien inwerkingtreding van de WIW uitblijft, zal de regeling onderdeel gaan vormen van de 'Wijziging van de Algemene bijstandswet in verband met de preventie en bestrijding van de armoede' wiens inwerkingtreding medio 1997 zal liggen.

Deze regeling geldt voor geheel 1997 en heeft dus terugwerkende kracht tot en met 1 januari 1997. Gemeenten die bijvoorbeeld uitlopend op de regeling 1996, de kinderopvangplaatsen vanaf 1 januari jl. wensten te continueren kunnen van de terugwerkende kracht gebruik maken, en ook kunnen nieuw gecreëerde plaatsen vanaf 1 januari 1997 gerealiseerd worden.

4. Aanpassingen ten opzichte regeling 1996

Na de wijzigingen in juni 1996 (uitbreiding uitstroombijzonderheid naar additioneel werk alsmede de introductie van een bezettingsgraad) zijn de aanpassingen in 1997 miniem.

Aanpassing bezettingsgraad

Zoals reeds aangekondigd bij circulaire aan de gemeenten BZ/VOL/96/1812b van 10.6.96, is het bezettingspercentage verhoogd van 50% naar 75%. Er mag van worden uitgegaan dat in 1996 een groot deel van de investeringen ten behoeve van nieuwe kinderopvangplaatsen is gedaan en dat dus in 1997 minder investeringsbehoefte aanwezig zal zijn. Dat voor het jaar 1996 een bezettingspercentage van 50% was gekozen vloeide voort uit het feit dat 1996 het startjaar was van de regeling. Het huidige structurele bezettingspercentage van de kinderopvangplaatsen die op andere wijze worden gefinancierd kan worden geraamd op ongeveer 85%. In dit percentage is inbegrepen een normaal te achten overgangsrui: een plaats kan per jaar door meerdere kinderen worden bezet en in een overgangsfase leidt dit normaliter tot een zeer tijdelijk niet-bezetten van de plaats. Met de 75% wordt daarom rekening gehouden met het bijzondere karakter van de doelgroep alsmede met het feit dat een aantal gemeenten nog investeringen willen plegen.

Aanpassing afrekenwijze gastouderopvang

Met betrekking tot de gastouderopvang zal de subsidie niet meer evenredig verlaagd worden indien de gastouderopvang niet op alle werk- of studiedagen van de week wordt gerealiseerd. Omdat deze vorm van opvang meestal versnipperd op enkele uurtjes door de hele week plaatsvindt, hoeft slechts berekend te worden welke periode binnen het kalenderjaar er van gastouderopvang gebruik wordt gemaakt. De omrekenfactor is gehandhaafd op 0,4.

5. Bekostiging en verdeelsleutel

Het is de bedoeling dat iedere gemeente de mogelijkheid krijgt om middels deze regeling nieuwe kinderopvangplaatsen bestemd voor de doelgroep te realiseren. Voor de berekening van de verdeling van het beschikbare budget van 85 miljoen wordt gebruik gemaakt van de facettencode CBS (1994), waaruit het aantal alleenstaande ouders blijkt dat in de gemeente woonplaats had en bijstand ontving. Uitgaande van het totale beschikbare budget van 85 miljoen en op basis van voornoemde facettencode wordt naar evenredigheid eerst een maximaal subsidiebedrag per gemeente vastgesteld. Op het aldus per gemeente vastgestelde maximale subsidiebedrag ontvangen de gemeenten op of omstreeks 1 maart 1997 een voorschot van 50%. Deze berekening houdt geen rekening met de werkelijke behoefte, maar is gebaseerd op een verwachtingspatroon op grond van de genoemde gegevens. De gemeenten wordt de gelegenheid geboden voor 1 juni 1997 een definitieve aanvraag in te dienen op basis van de feitelijk verwachte behoefte. Hieruit zou een herverdeling van middelen kunnen voortvloeien. Daar waar gemeenten aangeven dat hun behoefte geringer is dan volgens de CBS statistiek berekend, zal dit namelijk leiden tot een naar beneden bijstellen van de oorspronkelijke toekenning; daar waar gemeenten kenbaar maken dat ze verwachten meer plaatsen te zullen realiseren dan volgens de CBS statistiek berekend, kan hierdoor een hoger bedrag worden toegekend. Uitgangspunt hierbij is echter dat het totale beschikbare budget van f 85 miljoen niet wordt overschreden. Na herberekening wordt het dan geldende

maximale subsidiebedrag rond 1 augustus 1997 aan de gemeenten bekend gemaakt. Van gemeenten die een hoger voorschot ontvingen dan het bedrag waarop zij op basis van hun aanvraag aanspraak maken, zal het onverschuldigd betaalde voorschot worden teruggevorderd. De overige gemeenten zal rond 1 oktober 1997 een voorschot worden verstrekt van 80% op het voor hen vastgestelde maximale subsidiebedrag. Dit wijkt dus af van de regeling van 1996 waarbij in beginsel kon worden bevoorschot tot 100%. Deze bevoorschottingswijze sluit meer aan op de gebruikelijke wijze van bevoorschotting van subsidies.

6. Toezicht

Een van de belangrijke voorwaarden voor het toekennen van subsidie blijft dat alleen extra plaatsen bovenop het bestaande aanbod van kinderopvang per eind 1995 worden gesubsidieerd. Bestaand aanbod van plaatsen zijn plaatsen waarvan de financiering reeds op andere wijze is gewaarborgd doordat de gemeente uit eigen budget deze plaatsen in stand houdt of doordat middelen uit het Gemeentefonds voor kinderopvang ingezet worden. Centraal in het toezicht staat dat het mogelijk moet zijn te controleren dat de capaciteit aan kinderopvang op basis van deze regeling bestemd is (geweest) voor de doelgroep van de regeling en ook daadwerkelijk is gerealiseerd.

De naleving van de (genoemde) subsidievoorwaarden staat centraal bij het toezicht op deze regeling. De gemeente moet zich verantwoorden om voor definitieve subsidie in aanmerking te komen en moet dus de uitvoering volledig, tijdig, juist en controleerbaar vastleggen.

Van belang voor het toezicht is dat de administratie van de gemeente een overzicht bevat waaruit duidelijk blijkt dat de subsidie ten goede is gekomen aan de doelgroep, dat het nieuw gerealiseerde kinderopvangplaatsen betreft, en dat deze plaatsen ook bezet zijn geweest. De door de gemeente afgesloten contracten met de kinderopvanginstellingen of met derden zullen dergelijke informatie moeten bevatten.

Artikelgewijs

Artikel 1

De omschrijvingen van de begrippen minister, alleenstaande ouder en ten laste komend kind zijn grotendeels ontleend aan die in de Algemene bijstandswet en behoeven geen nadere toelichting. Echter een aantal elementen in de omschrijving van het begrip kinderopvang behoeft wel een nadere toelichting. De omschrijving is grotendeels ontleend aan de omschrijving die gehanteerd wordt in het kader van de Welzijnswet en het daarop gebaseerde Tijdelijk besluit kwaliteitsregels kinderopvang (Stb.1995,578). Het element 'in georganiseerd verband' beoogt tot uitdrukking te brengen dat het incidenteel oppassen op een kind van een ander – bijv. in het geval een kind voor enkele uren bij een buurvrouw wordt ondergebracht – nog niet tot kinderopvang in de hier bedoelde zin wordt gerekend. Een zekere regelmaat, bestendigheid en organisatiegraad in die activiteit is wel een vereiste. Dat het moet gaan om een activiteit die tegen vergoeding moet plaatsvinden, is eveneens ontleend aan het eerdervermelde kader. Dit ligt ook hier in de rede, omdat wanneer er – zoals hier – kostenvergoedingen vanwege het Rijk aan gemeenten kunnen worden verstrekt dan zullen de activiteiten die daarmee bekostigd worden ook niet kosteloos zijn. De omschrijving van de redenen waarom de ouder niet zelf beschikbaar is voor het opvangen van de kinderen namelijk wegens het verrichten van een van de activiteiten als opgesomd in artikel 2, eerste lid – sluit aan bij de in de Algemene bijstandswet gebezigde omschrijvingen van 'activeringsdoelen' van die wet. Zie bijvoorbeeld artikelen 113, eerste lid, onderdeel g.

In de omschrijving van het begrip kinderopvangplaats tenslotte is geregeld dat die plaatsen aan de kwaliteitseisen van het eerdervermelde Tijdelijk besluit kwaliteitsregels kinderopvang moeten voldoen, alsmede aan de eisen die op grond van dat besluit in de gemeentelijke verordeningen moeten worden opgenomen.

Artikel 2

Het eerste lid bevat een beschrijvende opsomming van de doelgroep 'alleenstaande ouders'. Voorts wordt door het gebruik van het woord 'nieuwe' kinderopvangplaatsen nog eens be-

nadrukt dat het moet gaan om additionele plaatsen, d.w.z. plaatsen die in het jaar 1997 bovenop de ultimo '95 bestaande capaciteit gecreëerd zijn ten behoeve van de doelgroep van de onderhavige regeling – alleenstaande ouders met (voorheen) een Abw-uitkering, dan wel plaatsen die in het jaar 1996 bovenop de ultimo '95 bestaande capaciteit zijn gecreëerd en in 1997 worden gecontinueerd; kinderopvangplaatsen die voorheen al gecreëerd waren ten behoeve van een bredere doelgroep vallen derhalve niet onder het bereik van deze regeling. In de onderdelen a en b wordt de doelgroep van de regeling nog eens getypeerd, namelijk alleenstaande ouders met een Abw-uitkering of zodanige ouders die juist geen Abw-uitkering meer hebben, omdat zij zojuist zijn 'uitgestroomd' naar betaald werk en naar het oordeel van de gemeente het bekostigen van de kinderopvang nog steeds noodzakelijk is om die 'uitstroom' te kunnen continueren. Deze laatste toevoeging omtrent het gemeentelijk oordeel is opgenomen, omdat een persoon die uitstroomt naar een (zeer) goed betalende baan zelf in de bekostiging van kinderopvang kan voorzien en de financiële ondersteuning door Rijk en/of gemeente niet nodig heeft.

Het tweede lid bevat een hardheidsclausule. Met de in het eerste lid bedoelde bijstandsuitkering (zijnde landelijke norm plus toeslag) wordt gelijkgesteld een uitkering ingevolge enige sociale zekerheidswet zoals bijvoorbeeld de Werkloosheidswet, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Algemene nabestaandenwet, de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers. Voorwaarde voor de gelijkstelling is wel dat burgemeester en wethouders in het betreffende geval van oordeel zijn dat het ontbreken van de bekostiging van kinderopvang zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard. De zinsnede 'ten aanzien van de betreffende ouder' impliceert dat zogenoemde categoriale gelijkstellingen in het kader van deze subsidieregeling niet toelaatbaar zijn.

Het derde lid beoogt aan te geven dat allerlei organisatievormen van kinderopvang onder het bereik van de regeling vallen en dat derhalve geen enkele organisatievorm dwingend wordt voorgeschreven. Aan de hand

van de lokale situatie moet door de gemeente bekeken worden welke vormen mogelijk en wenselijk zijn. Het vierde lid bevat een anticumulatie- of samenloopregeling voor het geval uit anderen hoofde vergoedingen voor de kinderopvangplaatsen in welke vorm dan ook kunnen worden verkregen. De onderhavige regeling heeft ten opzichte van dergelijke voorliggende voorzieningen en regelingen een complementair karakter: opvangplaatsen worden derhalve slechts in aanmerking genomen voor zover zij niet elders voor vergoeding in aanmerking kunnen worden gebracht.

Artikel 3

Met deze voorwaarden wordt beoogd te bevorderen dat de met deze regeling gemoeide subsidiegelden ook inzichtelijk en traceerbaar aan de doelgroep ten goede komen.

Artikel 4

In aanvulling op hetgeen ter zake is opgemerkt in het algemene deel van deze toelichting nog het volgende. De regel als vervat in het tweede lid heeft een tweeledig doel:

1° het geeft – aangenomen dat alle gemeenten ten volle gebruik zouden willen maken van de mogelijkheden die de onderhavige regeling biedt – de verdeelsleutel en subsidiemaxima ten aanzien van alle gemeenten weer; 2° dit dient op zijn beurt als maatstaf voor de eerste subsidiebevoorschotting rond 1 maart 1997.

Indien echter, aldus het derde lid, een gemeente via de aanvraag te kennen geeft het maximum volgens de verdeelsleutel van het eerste en tweede lid niet te zullen aanwenden, kan de minister voor die gemeente een lager maximum vaststellen, overeenkomstig het door die gemeente aangegeven bedrag. Alsdan kan de minister overeenkomstig het vierde lid de daardoor resterende subsidie zoveel mogelijk naar rato van het aantal alleenstaande ouders volgens de facetcode CBS (1994) toevoegen aan de gemeenten die meer subsidie hebben aangevraagd dan hen anders zouden kunnen worden toegewezen. Tenslotte is in het vijfde lid een afrondingsregel opgenomen.

Artikel 5

Het maximumbedrag per volledige plaats per jaar en de omrekenfactoren per soort opvang zijn zodanig gekozen

dat de subsidie in beginsel min of meer kostendekkend is. Vanzelfsprekend wordt de subsidie naar evenredigheid verlaagd, indien de opvang slechts gedurende een gedeelte van de werken/of studieweek en/of het kalenderjaar wordt gerealiseerd.

Het vierde lid van artikel 5 stelt regels over de berekeningswijze van het subsidiebedrag. Wanneer de gemiddelde bezetting, gerekend per opvangsoort, 75% of meer is, dan kan de gemeente het volledige subsidiebedrag in rekening brengen. Wanneer de gemiddelde bezettingsgraad, gerekend per opvangsoort, lager is dan 75%, dan wordt per procentpunt een factor $1,33 - \text{zijnde } 100/75 * 1$ – op het berekende volledige subsidiebedrag in mindering gebracht. Ter illustratie het volgende voorbeeld:

De gemeente X realiseert 11 additionele kinderopvangplaatsen, als volgt verdeeld over de verschillende kinderopvangsoorten: 3 hele-dagopvangplaatsen, 2 halve dag-opvangplaatsen, 1 buitenschoolse opvangplaats en 5 gastouderopvangplaatsen. Zij verwacht deze plaatsen gedurende geheel 1997 volledig te kunnen bezetting en dient een aanvraag voor subsidie in. Het maximaal te verkrijgen subsidiebedrag kan dan als volgt worden berekend:

– 3 hele-dagopvangplaatsen x 100% x f 18.000 is f 54.000
– 2 halve-dagopvangplaatsen x 66% x f 18.000 is f 23,760
– 1 buitenschoolse opvangplaats x 66% x f 18.000 is f 11.800
– 5 gastouderopvangplaatsen x 0,4% x f 18.000 is f 36.000
– Totaalbedrag van de aanvraag: f 125.640

We gaan er hierbij gemakshalve van uit dat de gemeente de plaatsen ook realiseert en op basis van de CBS-facetcode 1994 ook minimaal recht zou hebben op dit bedrag.

De totale capaciteit van deze plaatsen bedraagt uitgedrukt in weken respectievelijk 156, 104, 52 en 260. De totale capaciteit bedraagt derhalve 379 weken (A).

Na afloop van het jaar 1997 blijkt dat per opvangsoort uitgedrukt in weken een bezetting is gerealiseerd van respectievelijk 15, 83, 21 en 260. De totale bezetting bedraagt derhalve 379 weken (B).

De bezettingsgraad in procenten (totale bezetting (A) : totale capaciteit (B)) is 67 procent (afgerond).

Bij een bezettingspercentage lager dan 75 procent wordt de subsidie als volgt berekend:

Ongekort bedroeg de subsidie f 125.640

Af: Kortings (75 procent minus 66 procent) x 1,33 x 1 procent van f 125.640 is f 13.820

Uit te keren subsidiebedrag f 111.820

Artikel 6

De door de minister in acht te nemen beslistermijn ten aanzien van de aanvragen bedraagt ingevolge het bepaalde in de artikelen 4:13 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht in beginsel acht weken, zodat rond 1 augustus 1997 de toekenningsbeschikkingen kunnen worden verwacht. Op elke complete aanvraag die in de termen valt zal positief beschikt worden in die zin dat elke gemeente tenminste één kinderopvangplaats – afhankelijk van het aangevraagde type plaats goed voor f 7.200, f 12.000 of f 18.000 toegewezen zal krijgen, ook al zou de toepassing van de facetcode CBS (per ultimo 1994) een lager aantal tot gevolg hebben. Uiteraard kan niet méér subsidie worden toegekend of verkregen dat is aangevraagd.

Artikelen 7 t/m 14

De artikelen omtrent de definitieve subsidievaststelling, de bevoorschotting, de administratieve verplichtingen, intrekking en terugvordering, alsook de slotbepalingen wijken niet af van hetgeen ter zake gebruikelijk is en zij behoeven dan ook geen nadere toelichting.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
A.P.W. Melkert.

Aanvraagformulier kinderopvang

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Directie Financieel Economische Zaken
Afdeling Bekostiging
Contactpersoon: W.G. Grim - 070-3334410

Aanvraagformulier
(indienen vóór 1 juni 1997)

Regeling kinderopvang en buitenschoolse opvang alleenstaande ouders 1997

In te vullen door het Ministerie

Type formulier 1.0.6.0.3.1.1

Ontvangen d.d.

Documentnr.

Aanvrager

Gemeente: Gemeentennr.

Rekeningnummer B.N.G 1.0.2.8.5.0.

Jaar 1997

Contactpersoon : Telefoonnr.:

Gegevens aanvraag

	Hele dagopvang	Halve dagopvang	Buitenschoolse opvang	Gastouder opvang
In 1996 gerealiseerde kinderopvangplaatsen die in 1997 worden gecontinueerd (op jaarbasis)
In 1997 nieuw te realiseren kinderopvangplaatsen (op jaarbasis)
Totaal aantal te realiseren kinderopvangplaatsen in 1997 (op jaarbasis)

Verklaring

Burgemeester en Wethouders van de gemeente verklaren deze aanvraag deugdelijkheid en naar waarheid te hebben opgesteld.

Datum

De secretaris

De Burgemeester
De wethouder

Voor toelichting zie ommezijde.

Toelichting

Per soort kinderopvangplaats (per kolom) vermeldt u het aantal kinderopvangplaatsen dat u op jaarbasis in 1997 verwacht te zullen realiseren. Daarbij dient u te onderscheiden:

- de kinderopvangplaatsen die u in 1996 hebt gerealiseerd en die in 1997 worden gecontinueerd en
 - de kinderopvangplaatsen die u daarbovenop verwacht te realiseren in 1997.
- Bij de bepaling van het aantal plaatsen op jaarbasis dient u af te ronden op halve eenheden, waarbij de volgende afrondingsregel geldt: $\leq 0,5 = 0,5$ en $> 0,5 = 1$.

Rekenvoorbeeld

- U continueert in 1997 3 in 1996 gerealiseerde hele dagopvangplaatsen en verwacht daarbovenop nog 1 hele dagopvangplaats te zullen realiseren over de periode 1 augustus 1997 tot en met 31 december 1997 en;
- u verwacht tevens te zullen realiseren 4 halve-dagopvangplaatsen, waarvan 2 plaatsen over de periode 1 maart 1997 tot en met 31 december 1997 en 2 plaatsen over de periode 1 augustus 1997 tot en met 31 december 1997 en;

- u continueert in 1997 1 plaats voor buitenschoolse opvang en verwacht over de periode 1 april 1997 tot en met 31 december 1997 nog 1 extra plaats te zullen realiseren en;
- u continueert in 1997 de plaatsing van 2 kinderen in een gastoudergezin en verwacht gedurende 4 maanden van 1997 nog eens 2 kinderen te zullen plaatsen.

Het aantal voor subsidie in aanmerking komende plaatsen berekent u dan als volgt:

hele dagopvang: 3 plts. voor het gehele jaar plus 1 plts. gedurende 5 mnd. ⇒ 41 mnd. : 12 ⇒ 3,5 plts.

halve-dagopvang: 2 plts. gedurende 10 maanden plus 2 plts. gedurende 5 mnd. ⇒ 30 mnd. : 12 ⇒ 2,5 plts.

buitenschoolse opvang: 1 plts. voor het gehele jaar plus 1 plts. gedurende 9 mnd. ⇒ 21 mnd. : 12 ⇒ 2 plts.

gastouderopvang : 2 plts. voor het gehele jaar plus 2 plts. gedurende 4 mnd. ⇒ 32 mnd. : 12 ⇒ 3 plts.

U volgt de tabel als volgt in:

	Hele dagopvang	Halve dagopvang	Buitenschoolse opvang	Gastouder opvang
In 1996 gerealiseerde kinderopvangplaatsen die in 1997 worden gecontinueerd (op jaarbasis)3,....,.....,.....2,.....
In 1997 nieuw te realiseren kinderopvangplaatsen (op jaarbasis)0,52,51,.....1,.....
Totaal aantal te realiseren kinderopvangplaatsen in 1997 (op jaarbasis)3,52,52,.....3,.....

Berekenen van het subsidiebedrag

Hieronder is weergegeven op welke wijze u het subsidiebedrag kunt berekenen. Deze gegevens dient u niet op het aanvraagformulier te vermelden:

hele dagopvang:	3,5 plts. x f 18.000 is	f 63.000
halve-dagopvang:	2,5 plts. x 0,66 x f 18.000 is	f 29.700
buitenschoolse opvang:	2 plts. x 0,66 x f 18.000 is	f 23.760
gastouderopvang	3 plts. x 0,4 x f 18.000 is	f 21.600
	Totaal	f 138.060